

จตุพร บวรไกรศรี. (2549). *ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์
ดัดแปลงสำหรับ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา* ปริญญา
นิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รศ. ดร. เสรีวัฒน์ สมินทร์ปัญญา, อาจารย์
ชายชาติ ธรรมครองอาตม์.

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์
ดัดแปลงจำนวน 15 แหล่งในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปที่
เป็นอยู่ของแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว โดยใช้แบบ
ประเมินที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ในการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวพบว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีลักษณะ
เด่นประจำแหล่งคือ มีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีสาธารณูปโภค
ครบครัน มีที่พัก มีห้องน้ำ มีร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต่างๆ
สำหรับนักท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว (RRP: Recreation
Resource Potential) โดยแยกพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ
ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และด้านองค์กรและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยแบ่งค่าระดับ
ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว (RRP) ออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง (ค่าระดับศักยภาพฯ 5.00-
3.68) ปานกลาง (ค่าระดับศักยภาพฯ 3.67-2.34) และต่ำ (ค่าระดับศักยภาพฯ 2.33-1.00) ได้ผลการ
ประเมินตามลำดับ คือ

องค์ประกอบด้านพื้นที่ จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าระดับศักยภาพฯ อยู่ใน
ระดับปานกลาง มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ สูงที่สุดเพียงแห่งเดียว คือ อุทยานแห่งชาติ
เขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ 4.00 (คะแนนเต็ม เท่ากับ 5.00) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีสิ่ง
อำนวยความสะดวก รวมถึงระบบความปลอดภัยของพื้นที่ดีมาก รองลงมาได้แก่ ฟาร์มโชคชัย มีค่า
ระดับศักยภาพฯ เท่ากับ 3.63 และไทรงาม มีค่าระดับศักยภาพฯ เท่ากับ 3.38 ผลการประเมินศักยภาพ
ด้านการจัดการ พบว่า อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ
สูงสุดเท่ากับ 4.50 (คะแนนเต็ม เท่ากับ 5.00) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระบบการจัดการดีมาก ส่วนใน
องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าระดับศักยภาพฯ
อยู่ในระดับต่ำ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ ปานกลาง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขา
ใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน ฟาร์มโชคชัย และเขื่อนลำนางรอง ตามลำดับ ซึ่งในที่นี้อุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ สูงที่สุด (มีค่าระดับศักยภาพฯ

เท่ากับ 3.5) และผลประเมินศักยภาพด้านองค์กรและการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ สูงที่สุดในบรรดาแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พิพิธภัณฑสถานชาติคำบรรพ์ช้าง โบราณ และฟาร์มโชคชัย ซึ่งมีค่าระดับศักยภาพฯ เท่ากันทั้งสามแหล่งคือ 3.67

จากการประเมินศักยภาพในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 15 แห่ง จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ สูง 1 แห่ง ปานกลาง 11 แห่ง และต่ำ 3 แห่ง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพฯ สูงที่สุดเท่ากับ 3.98 รองลงไปคือฟาร์มโชคชัยมีค่าระดับศักยภาพฯ เท่ากับ 3.42 และอุทยานแห่งชาติทับลานมีค่าระดับศักยภาพฯ เท่ากับ 3.20 จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา มีค่าระดับศักยภาพการท่องเที่ยวปานกลาง ซึ่งน่าที่จะพัฒนาเพื่อให้มีค่าระดับศักยภาพที่สูงขึ้นได้ หากได้รับการส่งเสริมและเอาใจใส่อย่างจริงจังจากหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง

JATUPORN BORWORNKRAISRI. (2006). *Potential of the Natural and Modified Tourist Attraction Resources for Ecotourism : A Case Study in Nakhornratchasima Province*. Master Thesis, M.S. (Environmental Science). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Seriwat Saminpanya, Chaichart Dhamkrongartm.

The researcher studied the Potential of 15 natural and modified tourist attraction resources (sites) of Nakhornratchasima Province , Thailand. The purposes of this study are to investigate the general existing conditions of the sites and to evaluate the potential in terms of ecotourism by the use of an evaluation form developed by the researcher. The results of an existing condition survey for the sites show that most sites are found their striking points which are accessible and they have tourist service centers, accommodations, toilets, shopping areas, souvenir shops and recreation activities for tourists.

The potential evaluation in from of Recreation Resource Potential (RRP) from 4 factors i.e. area, management, activity and process, and organizations and community participation has been classified into 3 categories. They are high potential (RRP = 5.00-3.68), moderate potential (RRP = 3.67-2.34), and low potential (RRP = 2.33-1.00). The results of the evaluation for each factor are as follows. For the area factor, all 15 attraction sites are in moderate potential. The only one highest potential belongs to Khao Yai National Park with the RRP of 4.00 (the full score is 5.00). This is due to for example its perfect area condition (high nature fertility) high security system and convenient routes. The next is Choke Chai Farm with the RRP of 3.63 and it is followed by Sai Ngarm with the RRP of 3.38. In terms of management factor, Khao Yai National Park is still in the first rank of an excellent management system with the RRP of 4.50. In aspects of activity and process factor, it is found that most sites are in low potential. The moderate potential is for Khao Yai National Park, Thub Laan National Park, Choke Chai Farm and Lam Phra Phloeng Dam respectively. In this point, Khao Yai National Park has its best potential among all of those sites with its RRP of 3.50. In terms of organization and community participation factor, the top ones are Khao Yai National Park, Elephant Fossil Site, and Choke Chai Farm with the same RRP of 3.67. The integrated results of the evaluation amongs 4 factors of 15 attraction sites in Nakhonratchasima province show that there are 1 high potential, 11 moderate potential, and 3 low-potential attraction sites. Of these, Khao Yai National Park is in the high potential (with the RRP of 3.98). The moderate potential attraction sites such as Choke Chai Farm and Thub Laan

National Park have the RRP of 3.42 and 3.20 respectively. The rests are in the moderate and low potentials. It can be concluded that most natural and modified tourist attraction sites in Nakhonratchasima province are in the moderate potential and they could be developed to the higher potential If there are serious concerns of the relevant institutes, organizations and communities.